

DOSSIER

Les associacions: passat, present i futur.

La Joventut Catòlica una història per fer

Redacció

La Joventut Catòlica fundada l'any 1879, responia a l'interès de l'església per propagar la instrucció catòlica entre la població i, en ressó d'aquest objectiu desplegar un seguit d'activitats de caràcter formatiu i recreatiu que, en paral·lel amb l'evolució del nacionalisme conservador, s'anaven impregnant d'un marcat caràcter centralista, amb fites significatives com la celebració dels Jocs Florals o l'organització dels Pomells de Joventut (des de 1920).

Durant la guerra, els seus locals van ser incautats i transformats en un ateneu regit per les Joventuts Liberàries. Després de la guerra la Joventut Catòlica va reprendre les seves activitats tradicionals convertint-se en un espai on la representació dels Pastorets, el cant coral, el teatre o la dansa van permetre el conreu de petites parcel·les de catalanitat cultural.

Amb el temps, els canvis que la societat impulsava a la pròpia església, van propiciar que a aquestes manifestacions culturals s'hi afegissin tasques de conscienciació a partir dels nous grups d'Acció Catòlica com la Hermandad de Obreros de Acción Catòlica (HOAC), la Juventud Obrera Católica (JOC), que, amb la cobertura de la parròquia, van conduir a joves de la vila vers el compromís social mentre s'anava creant un ambient reflexiu i crític però lúdic a partir de la celebració de les Setmanes de Joventut.

Poc a poc, en els espais de l'entitat, s'hi encabien grups de joves, de pro-

cedència obrera o estudiantil que es reunien allà per parlar dels seus problemes i que participaven en les activitats que allà s'hi feien.

Aquest ambient va ser el marc des d'on sectors de joves feren el salt vers el compromís polític organitzat clandestinament. Es realitzen activitats que la dictadura convertia en simbologia de l'oposició al franquisme, com la celebració d'un concert del cantant Raimon el juny de 1970, que en ser prohibit provocà una manifestació de protesta.

Aquesta politització d'alguns dels col·lectius que s'hi reunien facilità l'any 1976 la celebració d'un dels primers actes unitaris de la comissió de Forces Polítiques Locals, que van comportar la sortida a la llum pública de les persones que composaven l'Assemblea Democràtica de Molins de Rei, rèplica local de l'Assemblea de Catalunya.

Recollim les impressions de dues persones que en la seva joventut van passar moltes estones a la Joventut, Penical o Peni com es va començar a anomenar l'entitat en aquells anys, per part, sobretot dels grups de joves que habitualment hi participaven.

En aquestes entrevistes la Mercè Sellés i en Carles Pi ens plantejaren la significació d'aquesta entitat en els darrers anys del franquisme i en el període de la transició, per situar una mica el paper que va jugar en la configuració de la nostra societat actual.



Façana de la joventut catòlica.

Cal pendre el testimoni que s'ofereix com un pirmer pas, cap un coneixement i anàlisi del que succeí a la Joventut Catòlica durant el franquisme, però una entitat centenària com aquesta requereix d'un estudi més complert que esperem que algú s'aními a tirar endavant.

La polèmica està servida.



Els anys 70, a la Joventut es manifestava la pluralitat de la societat molinenca del moment.

Mercè Sellés.- A la Joventut s'hi trobaven diferents grups de persones: per una banda, el soci tradicional, molts dels quals estaven jubilats, que anaven cada tarda al Cafè de l'entitat a jugar al dòmino o a les cartes; per una altra, grups de joves que després d'estudiar o treballar també es trobaven al cafè a passar una estona amb els companys i les companyes. Així, el Cafè de la Joventut era un punt de trobada i de relació de diferents col·les. Els vespres s'hi aplegaven dife-

rents grups per organitzar activitats. Crec que l'arribada del Sr. Josep i la Sra. Loreto, a finals dels anys 60, per portar el Cafè va ser un element important perquè tots els grups ens hi sentíssim a gust. Tots els qui freqüentàvem l'entitat en aquells temps recordem l'ensaladilla de la Sra. Loreto. Els nostres pares i mares deien que la Joventut era la nostra segona casa.

Aquestes persones varen jugar un paper important en el manteniment de l'entitat. En un moment en què començaven a moure's diferents col·lectius que organitzaven activitats al marge de la Junta de l'entitat, ells sabien mantenir l'equilibri entre els diferents sectors.

Carles Pi.- A la Peni d'aquells anys hi havia combinació entre un nucli de socis que conservava la tradició d'entitat i diferents grups de joves que ens hi trobàvem amb molta freqüència. La majoria treballàvem. Suposo que anàvem a la Peni per compartir un joc de possibilitats que no es donava fàcilment ni als estudis.

Els grups que varen escollir la Joventut com el seu punt de reunió no procedien únicament d'organitzacions d'església.

Mercè Sellés.- Durant molt de temps, la Joventut va aplegar el Cau d'una part de l'escoltisme de Molins de Rei. D'aquesta manera, el moviment escolta estava molt lligat a aquesta entitat. Però altres grups, com per exemple la gent d'Esclat, també hi tenien molta vinculació. Tot i ser una entitat que depenia del Bisbat, no tenia un control estricte de l'Església. Potser per aquest motiu s'hi trobaven bé col·lectius que no tenien res a veure amb els moviments d'església.

Carles Pi.- Hi havia de tot. Una part havia passat pel moviment escolta; era una litúrgia corrent de l'època. Però molts d'altres no veníem dels focs de camp.

La Junta tenia els esquemes clàssics d'una entitat conservadora, però era conscient dels canvis que demanaven els grups que allà es reunien.

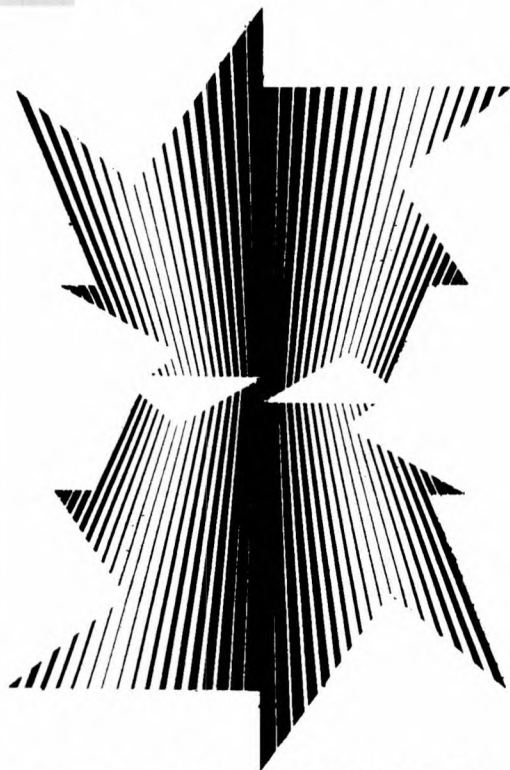
Mercè Sellés.- La Junta de la Joventut era una junta bastant conservadora a l'hora d'organitzar activitats; hi havia un parell d'activitats que s'organitzaven cada any, com eren *Els Pastorets* i la carnavalada. Aquestes activitats eren dutes a terme pels socis més veterans de l'entitat. També hi havia un grup de teatre i l'Orfeó Pàtria. A finals dels anys 60 i principis dels anys 70 comencen a sorgir

grups de joves que es plantegen organitzar altres activitats i es forma el Grup J 69, que era un col·lectiu de joves compromesos en molts casos en el foment de la cultura catalana, que intentaven coordinar els diferents grups que tenien ganes de fer activitats. Una part d'aquest col·lectiu es dedica al teatre i entra a formar part del Grup de Teatre Nou; uns altres organitzen cinema i encara uns altres creen un grup de folk. També editaven una revista que es deia la *Revista Parlada*, que servia per generar debats sobre els temes que s'hi tractaven.

Posteriorment aquest grup es va dissoldre com a tal, però alguns dels seus components van continuar fent activitats dins l'entitat: alguns van col·laborar a principis dels anys 70 en la creació del Grup de Teatre Caràtula i amb la posterior proposta de renovació dels estatuts. També a principis dels anys 70 comença a funcionar un secretariat de dansa que trencava amb els esquemes d'esbart dansaire que sempre hi havia hagut a la Joventut. El nou concepte de dansa que tenia el grup era fer arribar les danses d'arreu del món a la gent i sobretot als que hi participaven. Era una manera d'entendre les diferents cultures a través de la dansa. Un grup d'interessats en el cinema estava vinculat amb el cinefòrum que s'organitzava en aquells anys. Aquesta activitat va tenir un gran ressò. D'aquest col·lectiu va sorgir la proposta de les 12 hores de cinema de terror que es feien un cop a l'any i que van acabar tenint una projecció a nivell de l'Estat.

Carles Pi.- Les activitats corresponien al guió d'una entitat clàssica. Els joves, com és lògic, anàvem a la nostra. Més que una voluntat reivindicativa hi havia una pulsio de presència.

La batalla per a la modificació dels estatuts va impulsar la participació d'un col·lectiu més jove i més innovador.



JOVENTUT CATOLICA
PLAÇA PIUS XII 1 0368 0015 MOUNS DE REI (BARCELONA)

**FESTA
MAJOR
1974**

Mercè Sellés.- S'ha de dir que abans que s'aconseguissin modificar els estatuts hi havia hagut un primer intent que els sectors més conservadors de l'entitat van aconseguir tirar endarrere, potser perquè no s'havia treballat prou la proposta i per part de molts es va entendre com un trencament amb l'Església. S'ha de dir que l'impulsor d'aquesta modificació d'estatuts va ser el Sr. Julià Canals, amb el suport dels sectors més joves de l'entitat. Després de l'intent fallit es va fer un treball important assembleari que va ser una experiència molt interessant, si tenim en compte que per a molts de nosaltres era la primera oportunitat de debat obert no clandestí. D'aquest debat va sorgir una nova Junta presidida per Julià Canals i formada per molts joves que treballaven en l'entitat. Amb aquests nous estatuts, l'entitat no es desvin-

culava de la tutela del Bisbat, però es dotava d'uns mecanismes de participació més oberts i democràtics.

Carles Pi.- El que es va fer va ser posar els rellotges a l'hora. Es va acceptar molt favorablement. Va significar un gran impuls. Va ser una operació de socialització.

La participació de l'Església en les activitats que es feien a la Joventut depenia dels representants eclesiàstics que hi havia en cada moment.

Mercè Sellés.- La relació amb la parròquia depenia de la implicació que hi posava el vicari que la representava. Per exemple, recordo el període de Francesc Orenes i Josep M. Fisas, que es van implicar molt en totes les activitats de l'entitat, tal

POBLACIÓ I SUPERVIVÈNCIA



JOVENTUT CATOLICA



2on CICLE CULTURAL

febrer

4 conferència **L'ENSEYAMENT PROFESIONAL**

12 conferència **POBLACIÓ I SUPERVIVÈNCIA**

14 cinema-fòrum **PUNTO LIMITE CERO**

18/19 cinema per a escolars **300 MILLONES**

22 cinema-fòrum **TARAHUMARA**

març

1 recital **MANUEL GERENA / OVIDI MONTLLOR**

5 conferència **LA INMIGRACION**

7 conferència **EL CONTROL DE NATALITAT**

9 teatre **P O R**



1975



PLACA PLUS XII I T3680015 MOJINS DE REI (BARCELONA)

DOSSIER

Les associacions: passat, present i futur.

La Joventut Catòlica una història per fer

Redacció

com abans ho havia fet Josep Maria Sanglas, però no tant com a membres de l'Església sinó com a persones actives de la vila.

Carles Pi.- El paper de l'Església sempre és difícil de determinar. Sembla que va actuar amb intuïció. Va demostrar un cert olfacte.

L'entitat va acollir grups clandestins entre els quals es va formar el moviment obrer.

Mercè Sellés.- A principi dels anys 70, la Joventut va ser un refugi dels diferents grups clandestins que s'organitzaven a la vila. D'aquesta manera, la Joventut va ser la seu d'una escola sindical que, sota l'empar de l'ICESB, organitzava Comissions Obreres, il·legal en aquells moments, per orientar els enllaços que es presentaven a les eleccions sindicals. D'aquesta manera, l'entitat era aixopluc del moviment obrer incipient de la vila.

Carles Pi.- Va ser un escenari de xerrades, cursos i debats.

El nou concepte de cooperació ja començava a arrelar en algunes activitats que s'organitzaven.

Mercè Sellés.- Els moviments de cooperació no estaven tan en alça com ara, però sí que a Molins de Rei hi havia un Comitè de Solidaritat que, al voltant de la parròquia, cercava la solidaritat amb els treballadors i treballadores que estaven en vaga a la comarca. D'aquest Comitè en formava part la desapareguda Roseta Canalias. Així doncs, la Joventut en alguns moments també va donar aixopluc a actes organitzats per aquestes persones.

Carles Pi.- Els temes de cooperació no formaven part de la narrativa del moment.

La Joventut va aixoplugar els Mo-

viments de Renovació Pedagògica i l'Assemblea de Catalunya.

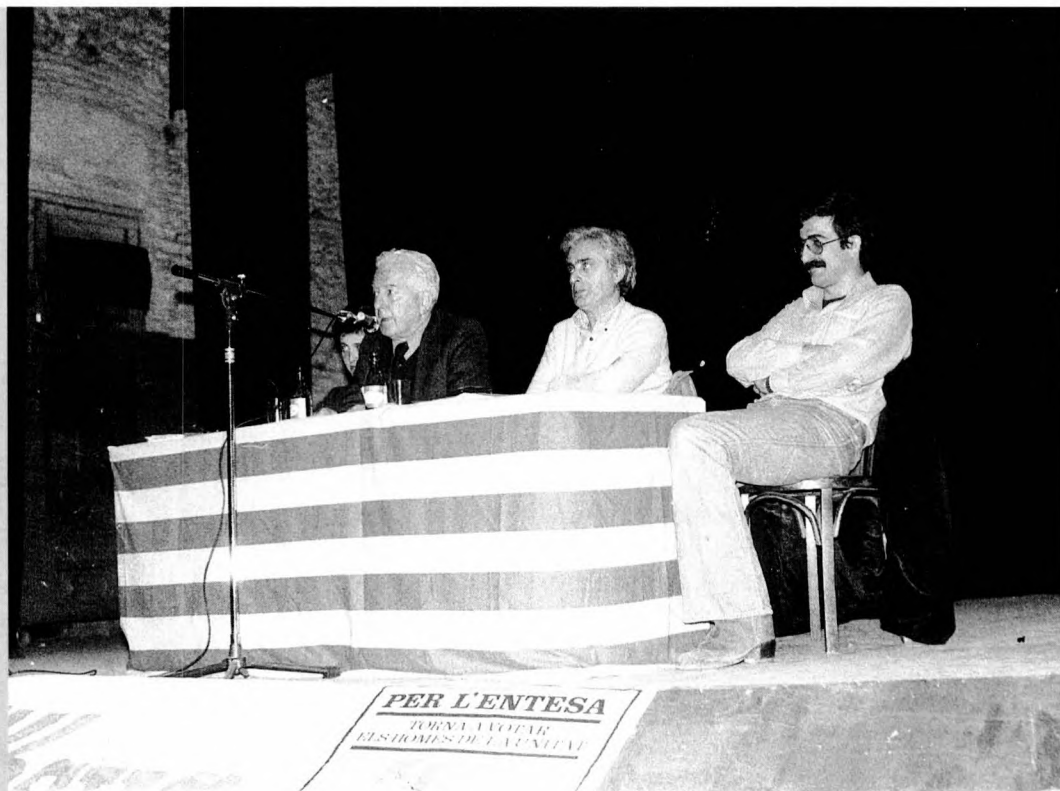
Mercè Sellés.- Des de la renovació de la Junta, arran de la modificació dels estatuts, la Joventut va jugar un paper important en el suport a les organitzacions i els col·lectius que lluitaven pel canvi polític. Així doncs, col·lectius com el que formaven



grups de mestres, i pares i mares de la nostra vila per la renovació pedagògica de l'escola pública i la seva catalanització van trobar el suport de l'entitat, que va facilitar les seves instal·lacions per dur a terme les activitats o reunions. Així, l'Assemblea Democràtica de Molins de Rei, lligada a l'Assemblea de Catalunya, va trobar una cobertura en aquesta entitat.

Carles Pi.- El Moviment de Renovació Pedagògica i l'Assemblea de Catalunya eren dos vectors de consens social.

Les Juntes de la Joventut van permetre, en major o menor grau, activitats reivindicatives en les quals en alguns casos eren mani-



Acte electoral del PSUC celebrat a la Joventut

festament polititzades.

Mercè Sellés.- Des de finals de 1960 i fins a la fi de la dictadura, les juntes que hi va haver van tenir actituds diferenciades. Així doncs, no és el mateix les juntes d'abans de la modificació dels estatuts de les que hi va haver després d'aquesta modificació. Les primeres juntes d'aquest període estaven més lligades a la parròquia i, a part de les activitats tradicionals, no estaven d'acord amb els canvis que s'estaven produint a l'entitat. Però tot i no estar-hi d'acord, acceptaven les activitats que s'hi organitzaven. No serà fins a després de l'aprovació dels nous estatuts que la Junta s'implicarà en la renovació de l'entitat. Un dels actes més partidistes que s'hi van organitzar amb el vistiplau de la Junta va ser la presentació l'any 1976 del PSUC local, tot i ser encara un partit clandestí.

Carles Pi.- Si, suposo. Es convivia amb una hegemonia ideològica i orgànica: l'esquerra comunista.

L'entitat va assumir l'exigència social d'intensificar els esforços en defensa de la cultura catalana.

Mercè Sellés.- La Junta, com a entitat, no s'implicava directament amb el moviment que s'estava generant de resistència franquista i en defensa de la cultura catalana, però sí que s'hi implicaven alguns dels seus membres. La Junta era permissiva amb alguns dels actes que hi organitzaven col·lectius lligats a l'entitat.

Carles Pi.- L'entitat va assumir d'una manera clara i d'acord amb les imatges simbòliques generades a través de la resistència antifranquista.

Les activitats que s'organitzaven en l'entitat deixaven al marge les diverses cultures de les persones immigrades.

Mercè Sellés.- Si bé l'entitat va col·laborar, a través de les activitats que es desenvolupaven a l'escola sindical, amb altres persones vingudes

DOSSIER

Les associacions: passat, present i futur.

La Joventut Catòlica una història per fer

Redacció

des d'altres indrets d'Espanya, és cert que no hi va haver cap intercanvi amb les cultures dels molinencs i molinenques provinents d'altres punts de l'Estat espanyol.

Carles Pi.- No hi havia elements de contacte. Hi havia un discurs molt ideològic, però sense vehiculació real.

El futur de les entitats com la Joventut passa per una reconversió de la seva oferta d'acord amb les exigències dels nous temps.

Mercè Sellés.- Si la Joventut va necessitar d'una modificació dels estatuts per adaptar-se a les exigències socials i culturals del moment, ara aquesta entitat, com d'altres del mateix caràcter, necessitarien d'un nou canvi per adaptar-se als nous temps. Aquestes entitats que tenen un patrimoni s'han d'obrir als nous criteris d'organització de les persones i sobretot del jovent, que són el motor dels canvis de la societat. És important que s'arribin a convenis amb l'Administració que els permetin obrir les instal·lacions a tots els col·lectius que tenen ganes de fer coses i que no tenen uns espais per fer-ho, sense que això suposi la necessitat d'associar-se amb l'entitat.

Els convenis amb l'Administració és un bon sistema perquè l'entitat pugui facilitar les instal·lacions als diferents col·lectius, sense que això li representi una despesa extraordinària difícil de suportar.

25 anys de CARNAVALADA



**a la Joventut Catòlica
1959-1983**

Carles Pi.- Aquestes entitats provenen d'una societat que ja no existeix. Corresponen a una estructura social per segments d'identitat, ja sigui religiosa, laboral, gremial o mercantil, i van complir, logicament, una funció determinant en la construcció de les comunitats locals. Són matrius simbòliques d'una cultura esgotada. Ara poden ser funcionals si es reconverteixen. Han d'entrar en sintonia amb una societat oberta. Poden adoptar una funció d'equipaments, a partir de convenis estables amb l'Administració. Moltes d'elles ja actuen amb sistemes de xarxa metropolitana. Tenen un gran futur.